

engedik a történeti, szociológiai és lélektani érzékenységtől motivált tematikai sokféleséget, illetve élménybeli gazdagságot.

A narrátori pozíciót a dolgokhoz, jelenségekhez, emberekhez közel hajoló, mikrorealista szemléletmód határozza meg. Az erős sodrású történetekben szinte mindig átüt a személyes érintettségből táplálkozó lírai részvét, az esetetek, a megalázottak és megszorítottak iránti együttérzés. Az idill és a tragikum között hullámozó novellákban változatos regiszteren szólal meg a szeretet és a szeretetlenség, a béke és a békétlenség, a boldogság és a boldogtalanság, a hit és a hitetlenség, a remény és a reménytelenség. A magasság és a mélység kölcsönös feltételezettségét és paradox párhuzamosságát ábrázoló példázatos történetekben nemegyszer a spirituális realizmus jellegzetes élmény- és érzékenységformái ismerhetők föl.

A tradicionális prózán nevelkedett olvasók, akik érthető okokból tisztos távolságot tartanak a zavarba ejtő elbeszélések 'póz modern' világától, Bakacsi Ernő keresetlen természetességgel megformált kötetait mindig megnyugvással és örömmel vehetik kézbe. A szép magyarsággal, élvezetes stílusban megírt legújabb könyve, *A hombár rejtélye* is azt mondatja velünk, hogy egy biztos arányérzékkel, jó ízléssel és különleges valóságismerettel megáldott novellistával van dolgunk, akinél semmiféle prózapoétikai zsonglörködés és csöppnyi narrációtechnikai szemfényvesztés sincs, a művek világa mégis érzékletes elevenességgel és atmoszferikus jelentéssel bír.

A nyilvánvaló mesterségbeli gazdagodást mutató, maradandó esztétikai élménnyel és a belefeledkezés örömeivel megajándékozó könyvet jó szívvel ajánlom a reménybeli olvasók figyelmébe.

(Elhangzott az egri Polgármesteri Hivatalban, 2018. április 20-án.)

Sólyom Sándor

A lépcsők

*„és ugyanoda érkeznek,
ahonnan elindultak,
mert nincsen céljuk,
csak a lépcső.”*

(Vitéz Ferenc)

Lépcsők,
a láthatók s láthatatlanok,
megbízhatók és veszélyt rejtők.
Ha akarod és ha nem,
az életed részei ők.

A lépcsők,
olykor márványt csillogtatva
csalogatják lépteid:
lépj bátran rám, mert csak
velem juthatsz tovább!
(Halkan dörmög a tölgy, a megkopott:
menj, ha akarsz és még nem volt
elég a csalódás!)

A lépcsők,
mindig egy másikhoz vezetnek,
mert logikájuk így kerek.
Soha ne törekedj elérni az utolsót,
utána nincs más, csak zuhanás
és nincs több próbálkozás!
Bár ha sorsoddal kiérdemelted,
átölel és ott is elkísér
a lépcsők szelleme.

Találkozás

Szervátiusz Jenő

†1983 és

Szervátiusz Tibor

†2018

Megjöttem s a műterem, mint a Fellegvár
alatt egykor, fényében megfüröszt.
Látom, nem pihentél azóta sem,
a csángó madonnáid itt is köszöntenek
és a földön hagyottak is... emlékeznek
s a kokojzaevők is üzenik,
hogy a szüret, lassan közeledik...
Igen, megviselt az élet s a betegség
- hogy a szekusokat más ne is említeném! -,
és nem véletlen, hogy Dózsa a vastrónján
könnyezett, mikor megtudta, én is elmegyek,
de tudtam Veled leszek s az égi téren
együtt...ha másképpen is...
Tudod, Te voltál az első mesterem
és a példaképem is...és emlékszel
Székely Jancsira, kis versében megírta
a fogságban alkotott majd szétdarabolt
szobrodat, hogy legyen elegendő
szivály agyag a következőhöz...
Lehet, hogy nem mondtam soha,
de tudnod kell, hogy szeretlek,
és öröm Veled élni és alkotni,
mert enélkül élnünk nem lehet!

Lisztóczy László

Búcsú Szervátiusz Tibortól

Május 15-én helyezték örök nyugalomra az április 25-én, nyolcvannyolc éves korában elhunyt Szervátiusz Tibor Kossuth-díjas szobrászművész, a nemzet művésze hamvait Budapesten a Fiumei úti Nemzeti Sírkert művészparcellájában.

A veszteség mérhetetlen. Drága halottunk Bartók Béla egyenes ági leszármazottja a saját művészeti ágában. Jelentőségét Solymár István így összegezte: „A kelet-közép-európai szobrászat legújabb fejezetét az ő nevével lehetne kezdeni.” Művészete azt a bartóki igazságot illusztrálja, hogy a nemzeti hagyományok legősibb és legmélyebb rétegeibe való alámerülés nem vezet provincializmushoz, ellenkezőleg: szükségszerű feltétele és lépcsőfoka az egyetemességnek. A népi kultúra alkotásai nem csupán a nemzetenkénti eredetiség herderi eszméjéről, a „sajátosság méltóságá”-ról tanúskodnak, hanem a „tisztá lét”-ről, a népek összefüggéseiről, közös élményeiről és vágyairól is. A nép tiszta álmához lehajló egyetemesség szólal meg Bartók zenéjében, népi és egyetemes korrelatív egységéről beszélnek ékesszólóan Szervátiusz Tibor alkotásai is.

Pályája Erdélyből indult és Erdély-központú maradt akkor is, amikor – Csiki László szavaival – kényszerűségből a „sánta történelem” egy másik lábnyomába lépett, szülőföldjéről az anyaországba költözött. Meghatóan vallott Erdély iránti érzelmeiről Babiczky–Szervátiusz Klárának: „A házamat Budapesten úgy építettem, hogy az emeleti erkélyen, fenyőgerendákból magam ácsoltam a korlátot. Olyan lett, mint egy gyimesi kerítés. Reggel mindig kiállok oda, betájolom Erdélyt, Kolozsvárt, Gyimest, s arrafelé fordulva kérem a Napot s a Magyarok Nagyasszonyát: Máriát, segítse meg Erdélyt s az erdélyi magyarságot.”

Kincses Kolozsvárt, szobrász édesapja mellett tanulta meg a mesterséget, apa és fia együtt formálta meg Tamási Áron síremlékét Farkaslaka határában. Fiatal szobrászként vázlatokat készített Moldvában, Gyimesben, Csíkban, Kalotaszegen, és tanulmányozta a nyugat-európai modern művészeteket is. A kisebbségi sors szorításában tudatosult benne, hogy a világot gazdagítani kell, nem szegényíteni, gazdagítani azzal, ami a miénk, hiszen – Babits Mihály fogalmazott így – minden nemzet külön szín az emberiség freskóján, külön hang az emberiség koncertjében: az emberiség ellen vétkezik, aki ezt a színt halványítani, ezt a hangot halkítani akarja. A sokféleséget Isten avatta a teremtés egyik legfőbb titkává és értékévé, minden együttműködés és megmaradás alapjává és biztosítékává. A teremtés tervével, Isten álmával, a lét törvényével és parancsával szegül szembe, aki megzavarja vagy megtagadja az élet eredendő polifóniáját, Tamási Áron metaforikus értelme szerint: a hegyeket egyenlővé teszi a sík földdel, hogy magának zugot soha ne találhasson. Isten akaratával egybehangzó evidencia